

RAAD VOOR DIERENAANGELEGENHEDEN
POSTBUS 20401,
2500 EK DEN HAAG
T 070 378 52 66
INFO@RDA.NL
WWW.RDA.NL

**Welzijnscommissie
Vogelgriepuitbraak 2014**

Aan
De staatsecretaris, mw. S. Dijksema

Onze referentie: RDA.2014.63

's-Gravenhage, 1 december 2014

Betreft: Weekrapportage Welzijnscommissie Vogelgriepuitbraak 2014

Excellentie,

Op 23 november heeft u de Welzijnscommissie Vogelgriepuitbraak 2014 ("welzijnscommissie") ingesteld. Bewaking van dierenwelzijnsaspecten is van groot belang bij de bestrijding van dierziekten. De welzijnscommissie heeft tot taak na te gaan of de ruimingsacties die momenteel plaatsvinden ter bestrijding van de uitbraak van vogelgriep op een uit oogpunt Van dierenwelzijn verantwoorde wijze worden gedaan. Meer in den brede doet de welzijnscommissie aanbevelingen om welzijnsproblemen die zich voordoen tot een oplossing te brengen.

De commissie is verzocht wekelijks rapport aan u uit te brengen. Na de na intrekking van de laatste regeling met maatregelen gericht op de bestrijding zal de commissie haar schriftelijke eindrapport aan u uitbrengen.

Hieronder treft u de bevindingen aan van de eerste week, van 23 november 30 november.

Waarnemingen door Dierenwelzijnscommissie

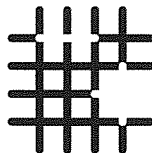
Ruiming 30/11/2014

De commissie heeft de ruiming van 30 november geobserveerd vanaf het moment dat de taxateur klaar was met zijn werk en de medewerkers begonnen met het treffen van voorbereidingen voor het doden van de dieren tot en met het toevoeren van CO2:

De uitvoering van het proces was rustig en zeer professioneel. Betrokkenen van NVWA en van het bedrijf dat de CO2 in de ruimte bracht hadden ervaring en hadden oog voor het welzijn van de betrokken dieren.

Eigenaresse van de stal is bij het hele proces betrokken geweest. Zij had oog voor detail en ging uitermate professioneel met de situatie om.

Bij het aanleggen van de toevoerslangen voor CO2 werden de dieren onrustig. Enige verdringing trad daarbij op en op een etage heeft eigenaresse opgemerkt dat een aantal kippen als gevolg daarvan is gestorven.

Dit kon niet worden geweten aan de manier van optreden van de mensen die verantwoordelijk waren voor het aanleggen van de slangen. Zij bewogen zich kalm door de stal om onrust bij de dieren zoveel als mogelijk te voorkomen. Eigenaresse meldde dat zij met enige regelmaat met meerdere mensen door de stallen liep en dat dan een dergelijke reactie niet optrad.

Zowel de verantwoordelijke van de NVWA als de eigenaresse waren van mening dat de waargenomen reactie waarschijnlijk werd veroorzaakt door de felgele kleur van de pakken. De verantwoordelijke van de NVWA gaf aan dat de reactie van dieren op medewerkers van bedrijf tot bedrijf verschilt, waarbij dit verschil deels zou kunnen worden verklaard door variatie in gevoeligheid van dieren voor deze felgele kleur.

Conclusie ten aanzien van de ruiming

De ruiming werd op professionele wijze uitgevoerd in goede samenspraak met eigenaresse. De onrust die bij de dieren tijdens enkele momenten van het proces werd waargenomen is meest waarschijnlijk te wijten aan de felgele kleur van de beschermende kleding. Omdat dieren gewend zijn aan de kleur van bedrijfskleding, die in de meeste gevallen blauw of groen van kleur zal zijn, is het aan te bevelen om na te gaan of beschermende kleding van een dergelijke donkere en rustige kleur beschikbaar is en zo dat het geval is het gebruik van dergelijke kleding op korte termijn in te voeren.

Impact maatregelen op dierenwelzijn in bredere zin

De commissie heeft gekeken naar mogelijke consequenties voor dierenwelzijn die voortvloeien uit het vervoersverbod en de als gevolg van dat verbod ontstane noodzaak om meer eendagskuijkens te doden dan onder normale bedrijfsomstandigheden noodzakelijk is.

De methode die wordt gebruikt om de dieren te doden wordt reeds toegepast als onderdeel van reguliere bedrijfsvoering, dus wanneer er geen beperkingen zoals nu in relatie tot AI bestaan, op de mannelijke kuijkens. Het betreft derhalve een al bestaande en voor wat betreft dierenwelzijn reeds getoetste methodiek, waarop regulier toezicht van overheidswege van toepassing is.

Begrijpend dat de maatregelen ter vermindering van het risico op verspreiding naar mens en dier prioriteit hebben en overwegend dat

- waar mogelijk ongerief-beperkende maatregelen zijn toegestaan,
- de voor het doden van eendagskuijkens gebruikte methode als zodanig is getoetst,
- de methode onder normale bedrijfsomstandigheden reeds op grote schaal wordt toegepast,
- op die toepassing reeds toezicht van overheidswege wordt uitgeoefend,

is de commissie van mening dat alle mogelijkheden voor wat betreft het minimaliseren van de impact op dierenwelzijn als gevolg van de voor de inperking van AI besmetting genomen maatregelen worden benut. Daarom is zij van mening dat op dit moment voor haar in deze verder geen rol is weggelegd.

30 november 2014,

Prof dr. Frauke Ohl, voorzitter welzijnscommissie,
Dr. Ruurd Stolp

Namens deze,

Mr. Marc Schakenraad

Secretaris welzijnscommissie vogelgriepuitbraak 2014